Civillieta Nr.C30817216/24
Lieta Nr.C-3179-17/24

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2017.gada 14.martā

Es, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesnesis I.Dzenis tiesas telpās Abrenes ielā 3, Rīgā rakstveida procesā izskatot civillietu /Prasītājs/ maza apmēra prasībā pret /Atbildētājs/ par uzturlīdzekļu piedziņu,

noskaidroja:

Aprakstošā daļa

/Prasītājs/ (turpmāk tekstā - Prasītāja) cēlusi maza apmēra prasību pret /Atbildētājs/ (turpmāk tekstā – Atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu, lūdzot: piedzīt no Atbildētāja par labu Prasītājam par 2016.gada jūlija, augusta, septembra un oktobra mēnešiem nesamaksāto uzturlīdzekļu parādu 560,00 EUR apmērā; piedzīt no Atbildētāja par labu Prasītājam uzturlīdzekļus meitas /Bērns/, personas kods /personas kods/, (turpmāk tekstā – Bērns) uzturam ik mēnesi no prasības iesniegšanas dienas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 140,00 EUR, bet ne mazāk kā valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka saskaņā ar 2016.gada 16.maija vienošanās par kopīgā nepilngadīgā bērna aizgādnību, saskarsmes tiesībām, uzturlīdzekļiem bērnam un kopīgās mantas sadali, pirms laulības šķiršanas 2.3.punktu - 140,00 EUR. 2008.gada 20.septembrī Prasītāja un Atbildētājs noslēdza laulību, kas reģistrēta Latvijā, Daugavpils pilsētas Dzimtsarakstu nodaļā, laulību reģistra ieraksts Nr.528. Prasītājai un Atbildētājam ir viens kopīgs Bērns. 2016.gada 19.maijā Atbildētājs un Prasītāja iesniedza zvērinātai notārei Regīnai Bogdānei iesniegumu par laulības šķiršanu, kuram pievienojām 2016.gada 16.maija abpusēji noslēgto vienošanos par jautājumu noregulēšanu, kas saistīti ar vecāku un bērnu personiskajām attiecībām. Ar iepriekš minētās vienošanās 2.3.punktu tika noteikts, ka "Laulātie vienojas, ka Laulātais maksā Laulātajai uzturlīdzekļus Meitas /Bērns/, personas kods /personas kods/, uzturēšanai ik mēnesi EUR 140 (viens simts četrdesmit eiro) apmērā, pārskaitot tos uz Laulātas norēķinu kontu Nr./numurs/ AS "Swedbank", sākot no 2016.gada 1.jūniju un turpinot līdz Meitas pilngadībai vai Laulāto mantiskā stāvokļa izmaiņām". 2016.gada 20.jūnijā zvērināta notāre Regīna Bogdāne atzinusi laulību par šķirtu. Ņemot vērā, ka Atbildētājs pienācīgi nepilda 2016.gada 16.maija vienošanās 2.3.punktu, t.i., no 2016.gada jūlija nav nodrošinājis nekādus uzturlīdzekļus Bērna uzturam, un viņa rīcība apliecina, ka uzturlīdzekļus nenodrošinās arī turpmāk, līdz ar to Prasītāja ir spiesta iesniegt šo prasības pieteikumu tiesā.

Prasības pieteikums pamatots uz Civilprocesa likuma 28.panta otro daļu, 250.^{18}panta pirmo daļu, 250.^{19}pantu, 250.^{20}pantu, Civillikuma 179.pantu, 1587.pantu.

Tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu Atbildētājam nosūtīja prasības pieteikuma norakstu paskaidrojuma sniegšanai uz Atbildētāja deklarēto dzīves vietu, kas saskaņā ar "Dzīvesvietas deklarēšanas likuma" 3.panta 1.punktu ir personas brīvi izraudzīta ar nekustamo īpašumu saistīta vieta, kuru šī persona atzīst par vietu, kur tā sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību, un norādīto dzīves vietu.

Atbildētājs tiesai rakstveida paskaidroju nav sniedzis.

Pusēm nosūtīti paziņojumi par civillietas izskatīšanu rakstveida procesā.

Iebildumi vai lūgumi netika saņemti.

Prasības pieteikumā norādīts, ka Prasītāja nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē, kā dēļ saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu nolemts civillietu izskatīt rakstveida procesā, nerīkojot tiesas sēdi.

Iepazīstoties ar prasības pieteikumu un tam pievienotajiem dokumentiem, atzīstams, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Motīvu daļa

Lietā nav strīds ka Prasītāja un Atbildētājs ir prasības pieteikumā norādītā Bērna vecāki (l.l.7).

Lietā nav strīds ka Prasītājas un Atbildētāja laulība (l.l.6) ir šķirta (l.l.8,9).

Puses ir vienojušās par uzturlīdzekļu apmēru (l.l.10-13).

Prasītāja lūdz piedzīt no Atbildētāja uzturlīdzekļu parādu un uzturlīdzekļus bērna uzturam, jo Atbildētājs uzturlīdzekļus bērna uzturam, kā tas norādīts starp pusēm noslēgtajā vienošanās (l.l.140) nav maksājis, ko Atbildētājs nav apstrīdējis.

Civillikuma 177.panta pirmā daļa nosaka, ka līdz pilngadības sasniegšanai (219.p.) bērns ir vecāku aizgādībā.

Civillikuma 177.panta ceturtā daļa nosaka, ka bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti,

spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Civillikuma 178.panta otrā daļa nosaka, ka, ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.

Civillikuma 179.panta pirmā daļa nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.

Civillikuma 179.panta otrā daļa nosaka, ka pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punkts nosaka, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: 2.1. katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; 2.2. katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

2015.gada 24.novembra Ministru kabineta noteikumu Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punkts (redakcijā, kas bija spēkā no 2016.gada 1.janvāra līdz 2016.gada 31.decembrim) nosaka, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 370 euro.

2015.gada 24.novembra Ministru kabineta noteikumu Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punkts (redakcijā, kas spēkā no 2017.gada 1.janvāra) nosaka, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 380 euro.

2016.gada 16. maija vienošanās par kopīgā nepilngadīgā bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām, uzturlīdzekļiem bērnam un kopīgās mantas sadali, pirms laulības šķiršanas 2.3.punkts nosaka uzturlīdzekļu apmēru, par kuru puses vienojās.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr. SKC-556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība.

Atbildētājs nav apstrīdējis, ka ir Bērna tēvs, kā arī nav cēlis iebildumu pret prasību, kā dēļ prasības atzīstama par pamatotu un ir apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 72.panta noteikumiem spēja realizēt civilprocesuālās tiesības un izpildīt pienākumus ir pilngadīgām rīcībspējīgām personām. Līdz ar to pilngadīgajām rīcībspējīgām personām pašām rodas rīcībspēja un tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā, savukārt vecākiem prasības tiesības un tiesības saņemt bērnam pienākošos uzturlīdzekļus savā labā izbeidzas ar bērna pilngadību.

Sakarā ar to, ka uzturlīdzekļu piedziņai ir ilgstošs raksturs, tiesa uzskata, ka nepilngadīgā bērna interesēs ir spriedumā noteikt, ka uzturlīdzekļu summa nevar būt mazāka par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru atbilstoši bērna vecumam.

Tiesa vērš pušu uzmanību uz Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, kas nosaka, ka ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Gadījumā, ja palielinās Atbildētāja ienākumi, Prasītājai ir tiesības celt prasību par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu.

Ievērojot to, ka vecāku (Prasītāja) aizgādība pār bērnu beidzas ar bērna pilngadības sasniegšanu (Civillikuma 219.pants), pēc kuras bērns pats iegūst pilnīgu tiesībspēju, uzturlīdzekļi par labu Prasītājai piedzenami līdz bērna pilngadībai. Gadījumā, ja pēc pilngadības sasniegšanas Bērns vēl nespēs sevi apgādāt, tad viņam būs iestājusies pilna tiesībspēja un viņš pats varēs celt prasību savu tiesību aizsardzībai.

Uzturlīdzekļi piespriežami no dienas, kad prasība tika iesniegta tiesā, tas ir, no 2016.gada 8.novembra.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa nosaka, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Prasība tiek apmierināta, kā dēļ no Atbildētāja valsts ienākumos atbilstoši Civilprocesa likuma 41.pant pirmās daļas un 42.panta pirmās daļas nosacījumiem piedzenami Civilprocesa likuma 33.pantā noteiktie tiesāšanās izdevumi, t.i. valsts nodeva par prasību 252,00 EUR apmērā, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR apmērā.

Ievērojot Civilprocesa likuma 204.[1]panta noteikumus nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Spriedums tiek sastādīts atbilstoši Civilprocesa likuma 194.panta nosacījumiem.

Tiesa, pamatojoties uz iepriekš norādīto un Civilprocesa likuma 97., 189.-195., 204.[1], 205., 250.[25], 250.[27], 440.[2]pantu, -

nosprieda:

prasību apmierināt pilnībā:

Piedzīt par labu /Prasītājs/, personas kods /personas kods/, no /Atbildētājs/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļu bērna, /Bērns/, personas kods /personas kods/, uzturam parādu 560,00 EUR (pieci simti sešdesmit euro).

Piedzīt par labu /Prasītājs/, personas kods /personas kods/, no /Atbildētājs/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus bērna, /Bērns/, personas kods /personas kods/, uzturam sākot no 2016.gada 8.novembra līdz bērna, /Bērns/, personas kods /personas kods/, pilngadībai ir mēnesi 140,00 EUR (simtu četrdesmit euro), bet ne mazāk kā 30% no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

/Atbildētājs/ minētā summa iemaksājama /Prasītājs/ norēķinu kontā: AS "Swedbank", konts Nr. /numurs/.

Piedzīt no /Atbildētājs/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 252,00 EUR (divi simti piecdesmit divus euro).

Valsts nodeva iemaksājama šādā kontā: Saņēmējs – Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konts – LV55TREL1060190911200, BIC kods – TRELLV22, Iemaksas mērķis – valsts nodeva civillietā C30817216/24. Maksājuma uzdevums iesniedzams Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Piedzīt no /Atbildētājs/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR (četrus euro un 70 centus).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami šādā kontā: Saņēmējs – Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konts –

LV51TREL2190458019000, BIC kods – TRELLV22, Iemaksas mērķis – ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā C30817216/24. Maksājuma uzdevums iesniedzams Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā divdesmit dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas 2017.gada 14.martā un spieduma paziņošanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā, ja pastāv kāds no šā Civilprocesa likuma 440.^{2}pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnesis I.Dzenis